

Miloň Čepelka: A jestli neumřel... /a jiné povídky/

Česká beletrie - povídky

V něčem jako by nová povídková sbírka Miloň Čepelky navazovala na svou předchůdkyni Svědectví inspektora Toufara /a jiné povídky/, avšak je oproti své o dva roky starší „sestře“ intimnější. Ústředním tématem je opět odchod z našeho světa (čímž není nutně myšlena smrt), ale tentokrát autor upřel pozornost spíše na nás, „obyčejné“ smrtelníky. Opouštění (stačí přidat jediné písmenko, a změní se v odpouštění), smíření, ale také humor, to jsou proměnné Čepelkových rovnic o jedné neznámé, kterou je vládkyně zászvěti.

Ať už je jejím poslem hučící letadlo, rozverná studentka, trio zlotřilých trpaslíků, hlasy těch, kteří už „tam“ jsou, užvaněná teta nebo dívka, která dokáže (nechat) mizet, nudit se rozhodně nebudete. V jedné povídce vás navštíví dokonce sama smrt – a i ona je v autorově podání vcelku příjemnou partnerkou pro poslední rozhovor.

Nechte se překvapit!

Recenze:

<http://literarnikoutek.blogspot.cz/2014/01/recenze-jestli-neumrel-milon-cepelka.html>

<http://www.vaseliteratura.cz/recenze/pro-dospele/3981-a-jestli-neumrel.html>

Vázaná, lamino matné – parciální lak, formát 115x165 mm, 120 stran

Doporučená maloobchodní cena: Kč 199,-

Datum vydání: cca 25.11.2013

ISBN 978-80-7475-027-4

Vydává Nakladatelství ČAS s.r.o., Slepá 246, 252 03 Řitka

info@nakladatelstvicas.cz, www.nakladatelstvicas.cz

Informace o autorovi:

Miloň Čepelka (1936) vystudoval Vysokou školu pedagogickou v Praze (český jazyk a literatura), krátce pracoval jako učitel a poté jako redaktor Československého rozhlasu. Zakládající člen Divadla Jára Cimrmana. Herec, moderátor, šansoniér, textař, básník, prozaik, scénárista, dramatik... Šíře jeho záběru připomíná génia, jehož pomohl objevit. Povídková sbírka *A jestli neumřel...* (2013) je jeho pátým počinem v Nakladatelství ČAS (předcházely mu nové vydání básnické sbírky Mandel sonetů, oktet tajemných příběhů Svědectví inspektora Toufara /a jiné povídky/ a básnická sbírky Deník haiku 2 a *Druhý mandel sonetů*).

UKÁZKY:

(z povídky *Hlasy*)

Antonín Klouda, dnes vážený pražský jazzman, výtečný trumpetista, na něj čekal u tramvaje v Kobylisích, kde je krásný výhled na podstatnou část celého hlavního města.

„Ahoj, brácho!“

„Ahoj, brácho! Jak je v padesátce?“

„Jako před ní.“

Tonda měl připravenou láhev originál skotské whisky. Vychlazenou.

„Na zdraví! Ať žijí děti našich rodičů!“

Doktorovi se za očima mihl tatínek. Ale muzikant ho nevědomky zahnal vzpomínkou na dávnou kutínskou pouťovou smaženici a na snídaňovou fazolačku druhý den ráno. A jak bučely krávy.

„Kráva,“ opravil ho bývalý horal. „Tehdy byla už jen jedna.“

Takřečená záhumenková, komunistický ústupek soukromému vlastnictví.

Do oka se mu náhle tlačilo vlhko, ale zvládl to nasucho.

„Co špitál? Dobrý?“

„Dobrý. Akorát ...“

V hlavě se mu ozval kolega Adámek. Ten tady zrovna chyběl! Zval ho snad, aby jel do Prahy s ním?!

„Co?“ naléhal domácí pán.

„Nic,“ odbyl ho primář.

Jenže Adámek, když už se přihlásil, byl jako buldog:

„Neser se tam s nima! S nikým. Tady je božskej klid. Právě ten klid ti odtud už roky kdekdo zaručuje, včetně táty, tak proč děláš hluchoně, proč na to nezareaguješ jako chlap? Polkneš, a jsi v cíli. Uděláš bum, a jsi v cíli. Vezmeš nůž, a tradá. Způsobů je moře. I moře je fajn. Jdeš a jdeš, voda je ti čím dál vejš... A tví milí ušetří na rakvi. Není to ,když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají‘, je to pravda pravdoucí, stačí uvěřit.“

No právě, pomyslel si Standa: stačí uvěřit. To říká kněz i rabín, imám i pastor, mág i vědma, šamani všeho druhu.

„Kam čučíš?“ hlásil se Tonda o pozornost k sobě.

A tak musel s pravdou ven. Že si vzpomněl na kolegu, který si před dvěma měsíci podřezal zápěstí a vykrvácel do vany. Taky byl čerstvě po oslavách padesátin. Gratulanti stačili sotva odejít. Strašné. Zhodnotil to nekompromisně a jako natruc:

„Kloundo, chlape, to my dva nesmíme nikdy udělat! Je ti to jasné?“

„Bodejť ne,“ řekl muzikant. Ani ve snu by ho něco takového nenapadlo. Zvlášť když se bude co nevidět měnit podnebí. Už je to fakt na spadnutí.

„Podnebí?“ zeptal se host hloupě.

„Jistě. Soudruhům nezbude než to zabalit.“

Na to se Standa otočil z místnosti do okna a jakoby uvzlyknul.

Tonda si buď nevšiml, nebo to předstíral. Bylo nebylo.

Láhev dopili, opilí nebyli. Jen mírně naměkko.

Utíká to. Na zvonkovou by už dnes, usedlí, nesedli. To je fór, co? Usedlí nesedli! Starý kolotočář Čtvrtečka je na pravdě boží a mladí toho nechali. Místo maringotky bydlí v baráku pod poštou. On je u instalatérů, ona cifršpiónkou v jeslích.

Alena? Co by. Dobrý. Ne, na děti už je pozdě. On má dvě dávno dospělé a dvě její holky, co je měla za svobodna a jsou na jedenáctiletce před maturitou, jim stačí. Nechtěl by Tonda trochu zatroubit?

Nechtěl.

„K narozeninám?!? Něco jako hrával Kubernát. Nebo Preiss. Třešňové květy s těmi nádhernými glissandy.“

Dům v Kobylisích se rozezněl a přidával ke třešním celé hejno alikvotních tónů.

„A kde je Oldřiška? Proč neposlouchá se mnou? Ta je na tebe asi pyšná, když jsi virtuóz a na roztrhání.“

Fuč. V Tramtárii. Neznámo kde. Jaká prý rodina bez děcek? Vzдалa to. Sbohem bez šátečku.

Standovi to přišlo líto. Právě sbohem bez šátečku jim dal táta. A s definitivou.

„To my dva nesmíme nikdy udělat, Tondo. Slyšíš? Nikdy!“ A zničehonic – náhle to z něho muselo ven: „Já mám hlasy.“

.....
(z povídky *S čím kdo zachází*)

Profesor Vitásek napsal několik populárně naučných knih o české literatuře, poslední pod názvem *Zjevné i skryté kořeny pornografie*, která, vybavena hojnými ukázkami jak historickými, tak současnými, jakož i bohatou snůškou ilustrací, zaznamenala komerční úspěch a nakladatelství Všudybyl jí připravilo už druhý dotisk.

S jedním exemplářem mu právě vstoupila do pracovny na fakultě dívka..., můjtybože! To nemůže být pravda!

Anička! A zas dvacetiletá. Krásná. Krásnější. Svůdná. Svůdnější. A podle všeho ráda provokující:

„Četla jsem vaši studii, pane profesore.“

„Kterou?“ zeptal se, aby se aspoň trošinku vzpamatoval.

„Tu nejčtenější. Už ohmatanou,“ podávala mu *Zjevné i skryté kořeny*. „Budete tak laskav a podepíšete se mi do ní?“

„Do ní?“ opáčil pitomě. Uvědomil si, že to může znít dvojsmyslně, a zaznamenal, jak jí v oku zajiskřilo. V levém. Pravé zůstalo hadí. Jako bez víčka.

„Kam jinam,“ ušklíbła se. A dodala: „Pro začátek.“

„Věnování bude komu?“ Samozřejmě už předem slyšel Anně. Bral by i Andulu, Aničku, Anči, Anne.

„Já jsem Olga.“

Vzhlédl k ní překvapeně, ale pohotovost nepotratil.

„Hluboká jak Volga?“ probudil se v něm někdejší dobyvatel.

Přijala výzvu a řekla:

„Bezedná.“

Inkoustové plnicí pero, potrpěl si, aby byl in, na papíře jemně zasyčelo. Napsal *Olze Volze, vděčně jak mnoho lze, Mojmír Vitásek*.

A protože cítil, jak se jí se zaseknutým háčkem třepe na vlasci a že takhle to nemůže skončit, mával jí rozevřenou knihou před nosem, dokud inkoust nezaschne.

Bylo vidět, že se baví, protože po ní nesáhla, a zeptala se:

„Smím vás požádat o konzultaci?“

„Studujete u nás na fakultě?“

„Ne. To musím?“ Tentokrát řasami zamrkala.

„Jistěže ne. Já jen, že jsem si vás na přednáškách nevšiml. A to by bylo těžké, kdybyste na ně chodila.“

„Nejsem vaše studentka. Ani nebudu. Ale jestli chcete, budu se na vás těšit.“

Položila na stůl navštívenku a konečně si od něj vzala knihu. „Do neděle se vůbec nevzdálím z domova. Dnes je teprve středa. Na shledanou.“

Jak se objevila, tak zmizela.

Zčistajasna byl mokrý potem. Nejraději by za ní běžel hned. Kam? Vrhł se po vizitce. Olga Zkušená, Nedočkalova 69, Praha, stálo tam.

Jen provokace. Škoda. Povzdechł si. Krutý žert. Ta bestie!

Ale úplně v pravém rohu dole byla značka %, a tak kartičku otočil.

Připsala tam tužkou: *Hrušňová 33, Zahradní Město. Jediná Olga v domě.*

Od té chvíle její *teprve středa* nechtěla brát konec. Až do čtyř měl úřední konzultační hodiny. Potom slíbil, že se zastaví u nakladatele kvůli tomu dotisku.

Telefon na vizitce? Ne. Mail? Ne.

Chce-li, musí tam rovnou. Jaké je riziko? Snad žádné, snad bezedné. Sama to řekla.

Mružel jako tygr v kleci. Stokrát už pozobracel pro a proti, pokaždé s vědomím, že chce, ale že si sotva troufne. Neodvází-li se však, jako by nechtěl. Chce! Jenže co by si pomyslela, kdyby přiběhl jako pejsek hned? Nechá to až na sobotu.

To bude k nepřechkání.

Tak na pátek. Pozítí. Zlatý střední čas ve vymezené možnosti. Ve středu večer se opil, čtvrtek zbaštila jakástakás tělesná náprava, hledání v plánu Prahy a zjišťování autobusového spojení. Taxíkem nepojede. Co by kdyby. Nepotřebuje svědky, že tam jel.

V pátek se do Hrušňové 33 dostal bez problémů, do domovních dveří stačilo strčit. Ale pak musel patro po patru, schod po schodu. Funěl. Jmenovku Olga, na ní nic víc, objevil v pátém patře za výtahem vpravo. Bylo podvečerních pět hodin, v kufříku ho tížily tři láhve. Bohemia sekt – snad má ta mrcha chladničku, bílý tramín červený (pro nevinaře nepochopitelné) a červená argentinská Tarapaca.

Zazvonil.

Otevřela a byla jako z obrázku.

„Vítám vás. Jak vidíte, čekala jsem podle slibu. Posad'te se. Dáte si kávu?“

„Děkuji, měl jsem dnes už tři.“ Ponořil se do kufříku a vyjímал láhve.

„Ach, to se později hodí. Pro každou dámu jednu.“

„Vás bude víc?“ vyděsil se. A současně zatěšil.

Ze dveří vlevo vyšly dvě dívky, které jako by Olze z oka vypadly.

.....
(z povídky Štípanec)

Viděl to. Viděl to na vlastní oči a svět po tom zážitku navždy změnil tvář.

Je to už dávno – kolik roků? Na tom nesejde – ale vzpomínka nebledne. A nevybledne nikdy. I kdyby ho do blázince zavřeli. Sami jsou blázni, když mu nevěří. Když se nejdřív divili, pak se mu vysmívali a nakonec se zděsili, že přišel s nápadem odkázat Jolaně část svých úspor. Mizerných pár tisíc, ale kdyby se to povedlo...

„Proč?!“ volali. „Vždyť ta tvá Jolana vůbec neexistuje!“

Mýlí se samozřejmě. Jolana je skutečná. Žádný výmysl.

Hrál tenkrát na svůj klarinet opravdu dobře, ba víc než dobře, jinak by si byla jistě nepřišla pro podpis na program koncertu.

Podepsal se rád: Patrik Slezák. A když se zeptala, nebude-li někdy v blízkém čase koncertovat u nich v Zelené Hoře, spokojen, že ji může uspokojit, řekl, že bude. Za měsíc a něco.

S orchestrem Naše smyčce jako jediný hráč na dechový nástroj. A prozradí-li mu svou adresu, aby jí mohl poslat vstupenku, rád to udělá a ona se nemusí starat v předprodeji.

Adresu prozradila, dokonce mu půjčila propisku: Jolana Schramm, Karafiátova 300.

„Tady v Zelené Hoře?“

Jistě. Od narození.

„A Schramm? Jedno, nebo dvě em?“

Schramm. Dvě. S milým úsměvem, asi jako: Ať ti to vrtá mozkovnou, piště!

Líbila se mu. Byl už několik roků vdovec, děti dávno dospělé, čili bez závazků. I když se šesti křížky na krku. Necítil se tak. A ona vypadala na sedmnáct. Kdyby víc, určitě jen do dvaceti. Trochu šílené, ale nevyhlížel hned bůhvíkam do zítřků. Nestávalo se často, aby ho takové mladice žádaly o autogram.

Odešla v závanu cizokrajné vůně, která ovšem brzy vyvanula. Svět se dnes řítí do záhuby o poznání rychleji, než když bylo dvacet jemu, a tak s námi ani vůně nezůstávají dlouho.

Ten měsíc a něco – jako když tleskne. Vstupenku poslal. Se srdečným pozdravem a s pozvánkou na skleničku po koncertu ve vinárně hotelu U Hrušků, není-li to příliš drzé. Má tam objednaný nocleh.

Hrál jakoby jen pro ni. Protože věděl, kam byla vstupenka, při závěrečné klaněnce tam vyslal

jeden dlouhý, dlouhatánský pohled. Naslepo sice, přes reflektory do hlediště neviděl, ale to by v tom byl čert, aby nepůsobil.

Pili bílé víno. Vysoké orosené sklenice, vinárna kupodivu tichá, bez hudby. Kde takovou najdete?

Tlachali. O muzice, o tom, jak dlouho ještě bude moci do štěbenec dout. Ví vůbec, že se klarinetu říká štěbenec?

Nevěděla. Byla pár let pryč. Mimo republiku.

Pár let? To snad ještě jako dítě? Vždyť kolik proboha..., pokud se smí tak neslušně zeptat?

Osmadvacet.

Ach, není možná.

Zdání klame. Však kdyby ji mohl vidět za denního světla...

A mohl by? Přijela by do Prahy? Bude hrát v chrámu břevnovského kláštera Na Markétě. V neděli dopoledne.

Nemůže slíbit, ale je to lákavé.

Vyměnili si čísla mobilů. Zavolá. Nebo zaesemeskuje. Strašné slovo, hahaha.

Je tam za kostelem krásná zahrada. Zanedbaná, ale i tak má kouzlo. Když bude hezky, sednou si po koncertě na lavičku.

Pršet? Ale kdež. Nebude. Nesmí!

Jako by padal do studny. Do medoviny. Do vína. Hnědomodré oči, pokud se tak dá nějaká barva nazvat. Měňavé. Náznak úsměvu, jemné prsty, nehty bez laku, a přece lesklé.

Ale doprovodil ji domů do té Karafiátovy ve vší počestnosti. Ruku v ruce, to ano, ale ani na polibek se neodvážil. Jen k prstům se jí při loučení sklonil a letmo na ně dýchl.

Na shledanou.

Co se má stát, stane se. I první polibek. Ten byl sice sladký, jak jinak, příjemný, přiměřeně dlouhý (nebo krátký?), slibující příští rozkoše, a došlo k němu opravdu za chrámem břevnovského kláštera na opuštěné a omšelé zahradní lavičce v zákoutí plném červnových motýlů a neškodných malých broučků, kteří snad měli nesourodé dvojici připomenout, že nejsou na světě sami, neboť právě takovému dojmu očividně podléhali po celou hodinu, co tam byli ukryti.

Osudová chvíle přišla za týden. Až když už Patrik zvěděl, že jméno Schramm je vyvdané po manželovi Němci, který však zmizel kdesi ve světě a nedává o sobě zprávy, a proto se Jolana, vdova nevдова, kdo ví, vrátila zpátky k prarodičům, kteří jí nahrazovali maminku a tatínka už od jejích dvanácti, poněvadž, světe, div se, tak už to chodí, ti tehdy před šestnácti lety také zmizeli beze stopy ze služební cesty do Vietnamu. Je možné, aby bylo mizení jejím osudem?

„Doufám, že vy mi, Patriku, nezmizíte,“ řekla a odmlčela se tak významně, až na nejbližším stromě naráz dozrály třešně.